

"Kurssin" johdanto

Vitalismin Alkeet

Heikki Hyötyniemi (TkT, Prof. Emer.)

Osa 1 / 6

Vertaa "ajan alku":

Kuoleman Syöveri

Tutkimusmatka **uneen**

Tiivistelmä englanniksi:
*"Universal Life, Mental Universe,
 and Subjective Everything"*
 + getting Abducted

Heikki Hyötyniemi, Rattus Finnus
 25.8. 2023

Tutkimuskohteena "vitaalitiede" ... **unen teoria**

- Vitaalisuus on tieteilijälle riskillinen tutkimusaihe ... metodiikkana introspektiivisyys, subjektiivinen omakohtaisuus, on toinen haaste
- Tavoite ollut hyötyä *duaalinäkökulmasta*: ei tieteen rajoitteita, vain ohjaavia voimia; ei edes empirismää, vaan "ideoiden rationalismia"
- "Intuitioiden merkityksessä" alkaa ehkä olla jo riittävä, niin että se "machilainen turvepaakku", *emergenssitaso*, on poljettu kantavaksi
- Onkin aloitettava "tieteenäköistäminen" ... öhh ... käytetyt viitteet:

[1] Monimuuttujaregressio-raportti, 2001 <http://neocybernetics.com/report125/>
 [2] Neocybernetiikka-kurssi, 2005 – 2009 <http://neocybernetics.com/luentoja/>
 [3] Enformaatioteoria-kirja, 2013 <http://neocybernetics.com/enformaatioteoria-kirja/>
 [4] Mentaalivitalismi-kirja, 2016 <http://neocybernetics.com/mentaaliivitalismi-kirja/>
 [5] Ajan metafysiikka -sivusto, 2019 – 2021 <https://www.hyotyniemi.fi/>
 [6] Metavitalismi-blogi, 2021 – 2022 <https://metavitalismi.blogspot.com/>

... "Usko unehes, se on totuutes"!

Miksi on jotain ... "Alkeet, näyte 3" [Vertaa \[6\]: "Alkeet", näytepiste 2](#)

- Miten abstraktit ideat inkarnoivat konkreettiseksi todellisuudeksi ... ensinnäkin teoriasivustolle on löydyttävä pysyvä koti, *ylipistolta*
- Toisaalta teorian *orgaaninen elämä* mahdollistuu vain "Humboldtin visiolla": kouluttamalla uusia tutkijoita, *konstruktivistisesti*
- Tähän opetukseen on kehitteillä kurssi "Vitalismin Alkeet": *tämä on sen kokeilemiseksi tarkoitettu johdantoluento ... osallistutte testiin!*
- "Synnyt" ovat vitaalitieteessä avainasemassa: *ilman niitä ei voi olla mitään* ... ja jo näkyvien Alkeidenkin syntyä edeltää pitkä historia ...
- Esimerkit osoittavat (?)**: erilaisissa maailmoissa elävillä kehitys on sama, ja lopputulos poikkeaa vain pinnallisesti (*joko laulu tai puhe!*)
- Tällä kierroksella päädytään ehkä "painajaisen päihittämiseen" ... ainakin omassa unessani: *eläminen on poikkeuksellista ylivoimaa*

Hmmm ... "näyteluennossa" harpotaan ... **pysykää mukana!**

Kurssin "sisällysluettelo"

Nykymaailma: järjen karikat   Tuleva: mielen koskenpyörteet

Luento 1 (2018 – 2020)   Luento 6 (2021 – 2023)

Aika, jatkuvuus   Luento 2   Syklit, värähtely   Luento 5

Pysähdys ja inverssi   Luento 3   Systeemiemergenssi   Luento 4

Merkityksellisyys   Tietoisuus / elämä   Tiedollisuus

Subjektivaan näkymä objektiviseen todellisuuteen "nimism-rotakoprossa"

Objektiviset näkymät subjektiivisiin maailmoihin "fraktaalisuudessa"

Syntyjen synnyt ... **tavoitellut luento-oivallukset**

- Ajan synty.** Vuorovaikutus maailmaan ... apuna pimeydessä vain armoton matematiikka ... "jyrsintäoperaattorien" äärettömyys
- Kilpailun synty.** *Dialektiikka*, silmitön taistelu, rakentaa voimien ekosysteemin, monimuotoisuuden tasapainon, veden kokemisen
- Suunnan synty.** Ylös kaaoksesta ... *merkityksestä tarkoitukseen*, virtauksen johdonmukaistuminen johtaa kohti *regression mallia*
- Yhteisön synty.** "Oudon silmukan" yhteenmeno, ja *emergenssi*: kuinka mahdollistuu oleminen *enemmän kuin yksilöiden summa*
- Tarinan synty.** *Ajan ja taajuuden ulottuvuuksien* täysimittainen hyödyntäminen "todellisuustehtaan" *fraktaalisessa työnjaossa*
- ... **Uudelleensyntymä?** Oivallus olemisesta tässä, nyt ... elämän ainutkertaisuuden arvostus kuoleman edessä ... *syöverin äärellä*

Luentojen välissä **harjoitukset** ... **matemaattinen realiteettitsekkaus?**

Kurssin "sisällysluettelo"

Nykymaailma: järjen karikat

Luento 1

... No, nyt sitten "harjoitellaan"

Luento 1. "Rotan Loputon Jäytyminen"

- Maailma on "valmis", ja "kytkeytyminen" siihen on todella vaikeaa ... tietekin "valmiita": on "mahdotonta" pureutua kristallinpintaan
- Tehokkuus on viritetty äärimmilleen ... kaupunkija hallitsee teräs ja betoni ... liika järki ja monimutkaisuus on jäykistynyt "karikoksi"
- Nykyisessä todellisuudessa kaikki muutokset näyttävät toteutuvan yhtäkkisesti, ennakoimattomasti, irti toisistaan ... kohinapiikkeinä
- Informaatioyhteiskunnan tieto on atomisoitunut, digitalisoitunut sanoiksi, tarkkarajaisiksi kielellisiksi syntaksin sitomiksi symboleiksi
- Vääristyneet ladatut tulkinnat (esim. "maailman onnellisin kansa") ... seurauksena onkin "Maailman kallein kaupunki" (J. Karjalainen)!

"Ruoste, koi, ja aika syö" ... kaikki taantuu ... kaupunkirakenteen alla rotat kuitenkin menestyvät vimmaisessa sokeassa elämäniläissää"

Analogia = freudilainen "vitalistinen unisymboli"?

- Pitäisi aloittaa "tabula rasasta" ... mutta *mielen syntyä* ei ajattelulla voi tavoittaa: yritetäänkin nyt hyödyntää intuitioita ja assosiaatioita
- Ensimmäinen unisymboli on *rotta*: sivistyksen unohtama ja sinnikäs ... pureskellen silmittömästi, se yrittää saada ravintoa kaikin keinoin
- Matematiikka on kielenä se ensimmäinen, jo ennen kuin symboleita on käytettävissä: pitäisi kyetä kuvaamaan *hahmoton elämän voima*
- *Pureminen* aiheuttaa reiän ravintovarastoon, sekä jatkuvan virran ... kuin *derivaattaoperaattori* se synnyttää *virtauksen energiasäiliöstä*:

d/dt i ... "Elämän ja Kuoleman operaattorit"

- Jatkuvuuden sidottu hillitön muutosoperaattori, *mentaalinen hybrisi*, *derivaatta d/dt* – ja "myrkkypilleri", *nemesis*, *imaginaariyksikkö i* ...

Valmistellaan tarinaa ... tsehovilaisen draaman, tragikomedian, näyttämö

Hajahuomioita derivaatan merkityksestä

- Psykoanalytikko **Erich Fromm** (1900–1980): "psykologifilosofi" ... on todennut että *ihmistä parhaiten luonnehtiva piirre on muutos*
- Evoluutiobiologi **Thedosius Dobzhansky** (1900–1975): "biologiassa on järjeä vain evoluution kehityksessä" ... kaikki elävä muutoksessa
- Psykologi **Gregory Bateson** (1904–1980): koko *kybernetiikan ydin* voidaan kiteyttää sanaan *ero* ("difference that makes difference")
... itäiseltä on nyt "muutos joka tekee muutoksen" ... muutoksi muutoksen muutoksen ... ei synny!
- *Havaintopsykologiassa*: aistimien väsyminen johtaa temporaalisen muutoksen korostumiseen – mutta myös spatiaalisesti: *reunaviivat*
- *Neurologiassa*: hermosolussa askelheräte derivaatuu impulssiksi, ja hermojen ketjutetussa verkossa aktiivisuus approksimoituu samoin
- *Muutos pelastaa säätyneen nollaenergisien "kvanttifluktuaation"* ... ei säätövoimien keuhkoissa *annihilaatiolta – jäljelle jää vain "irvikissan" aina uudistuva hymy!*

Entäs se *imaginaariyksikkö*? – Se on viiveellä vaikuttava rotanmyrky (myöhemmin)

Intuition synty

"maailmaa syntyy"

"vitaaliointologia I" tutkimuskohteena SYNTYVÄ
"ääd(d)ä(d) ... X ..."

"Yksi kuva kertoo rakenteesta enemmän kuin tuhat sanaa; yksi analogia kertoo dynamiikasta enemmän kuin tuhat kuvaa – yhdellä sanalla"

Ajan synty

- *Metafyysisen rotan* tehtävänä on antaa intuitio alun olosuhteista, kun ei ole mitään: vain rotan päällä rotta, *pureman päällä purema*
- Alun käsitteettömässä kaaoksessakin pätee matemaattinen yhtälö, *Maclaurin-sarja*, joka yhdistää tulevaisuuden nykyhetken piirteisiin

$$f(x) = f(0) + f'(0)x + \frac{f''(0)}{2!}x^2 + \frac{f^{(3)}(0)}{3!}x^3 + \dots + \frac{f^{(n)}(0)}{n!}x^n + \dots$$

- "Purema" funktion *f* merkitään *f'*; toinen purema *f''*; kolmas *f^{(3)}* ... ajanhetki *t = x* merkitään *f(x)*, ja erityisesti *tarkasteluhetki* on *f(0)*
Esimerkiksi askelsiirtymä, kun $x = 1$ ... kytkentä peräkkäisten näyttöiden välille ... siirtorekisteri
- *Funktion arvo tulevaisuudessa siis on lineaarikombinaatio tämän hetken puremista ... "kvalia", elämisen maku, alusta alkaen mukana*
- "Synnyn aika", *t = 0*, **nyt**-hetkestä alkaen ... aina uusiutuva ikuinen alkusynty ... yleensä peittyä kehityneempien elämämuotojen alle

... Heh, näin helppoa se kaikki unessa on

Vaihtoehto: "synty" ilman derivaattaa?

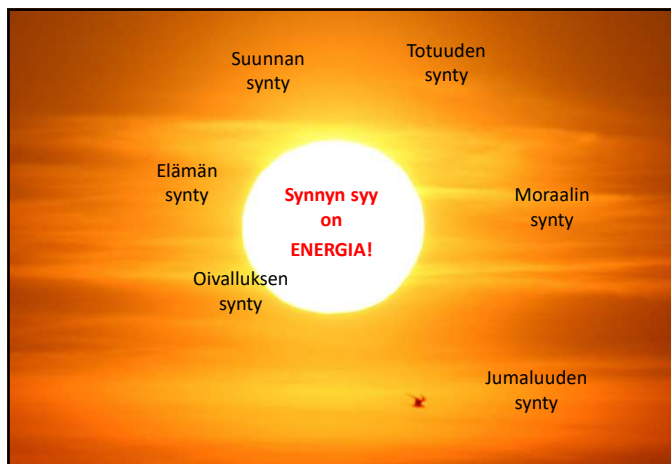
- **René Descartes (1596–1650):** "ajattelen, siis olen olemassa" asetti symbolisen tason kaiken ajattelun – tieteen, filosofian – perustaksi
- **Ludwig Wittgenstein (1889–1951):** "analyttisen filosofian" pohja:
"Minkä ylipäänsä voi sanoa, sen voi sanoa selvästi, ja mistä ei voi puhua, siitä on vaiettava."
"Kieli on osa elimistöämme, eikä yhtään vähemmän monimutkainen kuin se."
"Kieli ei voi hypätä itsensä ulkopuolelle ja kuvata omaa kuvaansa selkeästi."
"Emme voi tarkastella asioita, jotka ainoastaan ilmenevät mystisinä."
"Kielen rajat merkitsevät maailmani rajoja."
"Myöhäiskaudellaan ... vilpittön pyrkimys "elementaarilauseiden" alle kohti sielullista epävarmuutta ..."
- Hegel yritti pakoa kielestä (?): sanojen loputon yhdistely "pyöristää käsitteiden kulmat" ... mutta yritys **johti käsittämättömyyteen** ...
- Joycen "Finnegans Wake": vaistonvarainen yritys jäljittää tietoisien mielen alitajuista silmukkaa kielellä **johti käsittämättömyyteen**.

Edellä mielen synty, tässä järjen synty?

... Lopputulos "digitaalijattelu"

- "Taistele tai pakene": pienin kysymys, suurin elämän tai kuoleman valinta ... järjen alkeisyksikön, bitin, tuottava syntysana on nyt $1 \neq 0$
- Binaarinen kylmä todellisuus jatkuu joka tasolla ... yksi darwininen voittaja, lukemattomia häviöjää: vaikea paeta lokaalista minimistä
- **Ihmettely: kuinka luonto uhraa niin paljon resurssejaan "leikkiin", vaikkapa eläinten kosiokuvioihin ... kilpailu näyttää "kilvoittelulta"**
- ... ja se ihmettelijä jää ulkopuoliseksi tarkkailijaksi: on kykenemätön kytkeytymään todellisuuteen liian karkeilla symbolisilla työkaluilla
- Sartrelainen eksistentiaaliangsti "rannalle heitettyä" ... karikossa, umpikujassa, ilman merkityksiä ilman suuntaa ... ilman edes toivoa
- Erillisyyksinäisyys, velvoite löytää menestyksensä ... enemmänkin pelon työntö kuin innostuksen veto: **tervetuloa nykyaikaisuuksiin**

... kuvittele tämä ahdistus sitten miljoonakertaisena ... viimeisessä luennossa

"Okkamin väylähöylä"

- **Visio myöhempään lukuihin:** yksittäisistä puraisujen puroista kertyvä suuri pyörteilevä virtaus ... "elämäni vierivä virta" auki perattuna?
- **Okkamin partaveitsen evoluutioversio:** dynaaminen, "itseselittävä", iteratiivinen "metakäntäjän minimiydin" holistiselle prosessille ...?
- "Ajattelulla ajatellun", jatkuvasti monimutkaisemmaksi kiharoituvan virtausputken sijaan "mieltämällä mielletty", veden silottama väylä
Tämä esitys on lopputulos, useamman iteraatiokierroksen jälkeinen teorian uomahiouma
- Mutta kuten luonnossa, voimistuva virtaus synnyttää uusia ilmiöitä ... reunaehdot, rajoitteet ... "väyläsuunnittelu" on kiehtova haaste
- **Insinöörikaus:** maksimi toiminnallisuus minimivapauksilla ... tai maksimi monimuotoisuus minimiresursseilla ... ja tämän tasapaino
- Lopulta, kuin Nummisuutareissa: "ei patsast eikä napaa, vain vahva virta vapaa" ... "vetten päällä se pyörii, suuri kuin joulukaakku" ...!